Bruiloftszangen voor den heere Jan van Groeningen, en jongvrouwe Maria van Boorn

Vereenigdt in Amsteldam, den 28sten van zomermaandt, 1722

bron

Bruiloftszangen voor den heere Jan van Groeningen, en jongvrouwe Maria van Boorn. Vereenigdt in Amsteldam, den 28sten van zomermaandt, 1722. Z.n., z.p. 1722

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/_gro006groe01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

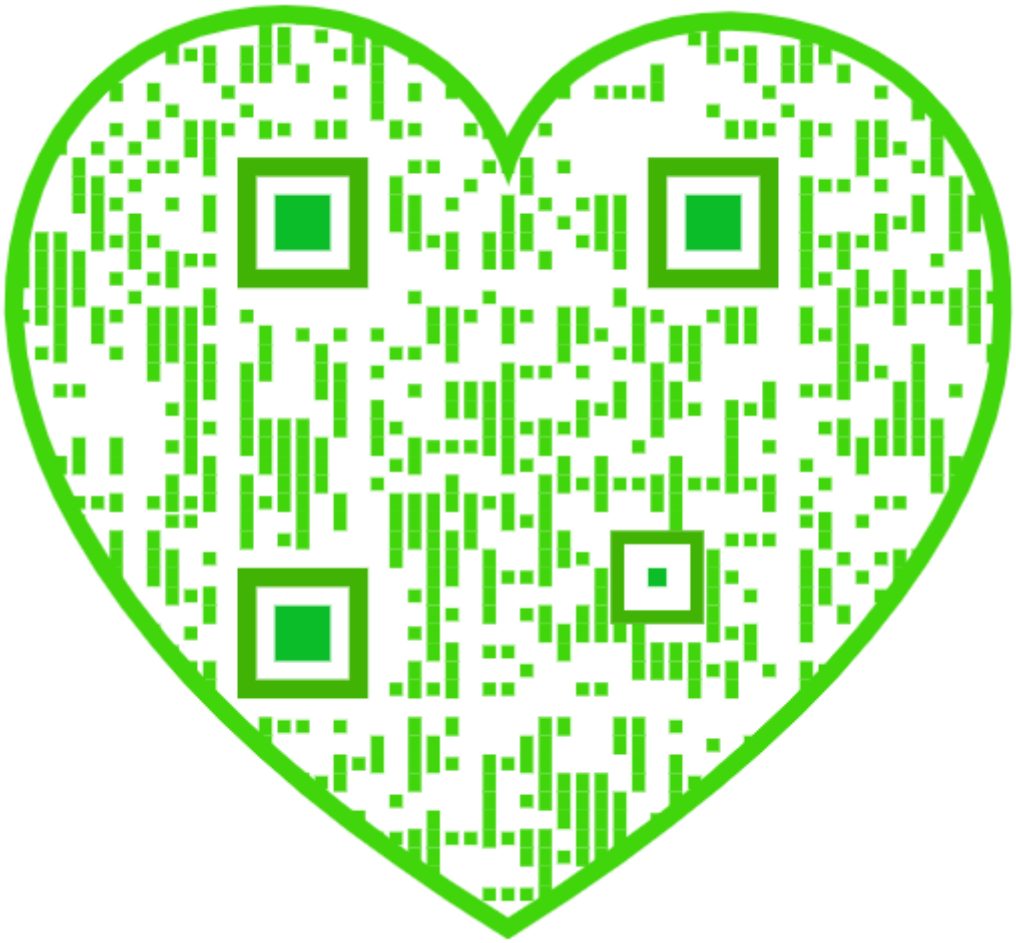

Uitlegging der Titelprent.

De *Min* en *Wedermin* van *Bruidegom* en *Bruid,*
Vereenen in één *Hert* twee zuiv're *Liefdevlammen,*
Tot waare welstand van hun beider braave Stammen,
Voor *Wysheids troon,* die al wat kwaad is buiten sluit;
Terwyl de *Liefde,* die hen hier door d'Echt doet paaren,
Hun *Vryheid* bant, nadien die nu geen heil kan baaren.

C^{L}. BRUIN.

Op het Huwelyk van den Heere Jan van Groeningen, en Jonkvrouwe Maria van Boorn.
Klinkdicht.

ô Band des Huwelyks, wat brengt gy vreugden by,
Daar twee door suyvre min, sig sien te saamen hegten,
ô Onverbreekbre strik, self door geen tyd t'ontvlegten,
Wie (als die 't reeds bezit) kan roemen uw waardy,

Daar door Gods segeningh d'Egt vergezelschapt zy,
Kan s'(of schoon self de Ramp haar somtyds mogt bevegten)
Als d'edele Palmboom, haar hooft in druk op regten,
Gewillig lydende 't geen God wil dat zy ly:

So 't God behaagt myn wens ô nieuw vereende Twee,
In volle maat aan u te geven op myn bee,
Sal nooyt de tegenspoet uw Huwelyks vreugden stooren,

Maar sult in tegendeel, hier vreugde en levens mat,
Uw uit dit aardsgewoel, sien voeren in die Stad,
Daar d'Eng'len maatgezang, vervult de Tempelkooren,

H.K.S.

Ter Bruilofte van den Heere Jan van Groeningen, en Jonkvrouwe Maria van Boorn.

Durf ik, die ongewoon, ja byna nooit voorheen
Tot de eed'le poëzy myn veder heb versneên,
My onderwinden om op 't heugch'lyk echt vergaêren
Van u, ô deftig paer! te stellen myne snaeren?
Durf ik op deezen tyd, waer in het keurig oor
Der Amstellaeren, wert gestreelt door 't zoet gehoor
Van dees' vergode kunst, nu als ten top gerezen,
Dit onbeschroomt bestaen? wat zal, wat kan het wezen?
Dit overdacht ik, maer met een schoot me in den zin
De schoonheid van de Bruid en 's Bruigoms zuiv're min,
Waer door hun liefdevuur myn dichtvuur hielp aan 't blaeken,
En my in maetgedicht u heden doet genaken.
'k Weet Echtgenooten, dat uw' nedrig hart noch oor,
Aen laffe vleijerey noch eerzucht geeft gehoor,
Maer dat gy beiden van verheev'ner geest gedreven,
Hem dien dit ondernam, met kracht zoud' wederstreven.

'k Prys echter met ontzag heer Bruidegom uw' keur,
Nu gy door deeze trouw uw heil ziet voor de deur:
Gy hebt uw' vryheid thans zo 't schynt wel half verloren,
Doch aen MARIA een veel beter deel verkoren.
Wiens aengenaem gelaet, wiens honigzoete tong,
En teed're aenminnigheid u tot haer liefde drong:
Zy, deugdryk van gemoed zo wel als juist van leden,
Verwon u door de kracht van haere zuiv're zeden.
En gy begaefde Bruid, die op der Zust'ren spoor,
Niet los noch onbedacht uw' minnaer gaeft gehoor,
Men roem' met recht uw' trouw zo wyslyk ondernomen,
Hy is uw' liefde waerd, dies hebt gy niet te schromen:
Zyn af komst en geslacht, zyn wakk're zorg en vlyt
In zyne koopmanschap, zyn deugden, toegewydt
Aen uwe liefde en trouw, zo hoog by hem geprezen,
Zal uwe weêrmin voên, en uwe blydschap wesen.
Tracht 's Overgrootvaêrs spoor, (een man zeer hoog geschat
In Mennôs Vreede kerk) langs 't waere deugde padt
Te volgen en vol moeds hem daer op naer te stréven,
Zoo ziet m'in 't nageslacht, op 't luisterrykst' herléven
Dien wakk'ren arts GALEEN, dien 't was zyn grootste vreugd
Den mensch te leiden tot Godtvrugtigheid en deugd,
Om dus de ziel zo wel als 't ligchaem te genezen;
Waer door's mans denkbeeld ons steets moet gezegend weezen.
Maer zagt myn pen! gedenk dat by dees mirte kroon,
Geen lykçipresse voegt; verander dan van toon,
Wil liever dit gedicht, met zegenwenschen sluiten,
En in dees' huw'lyks beê 't genegen hert thans uiten.
„Almachtig Heerscher! die uit 't ongeschapen licht,
„Het menschdom aenziet, en bestraelt met uw gezicht,
„Die naer uw wys Bestier, in 't zalig lusthof Eden,

„Het huw'lyk hebt gestaeft, vergun ons onze bede!
„Bestrael dit Echtverbondt, in uwe vreeze aenvaerdt,
„Met uw genade en gunst; dat deese twee op aerd'
„Geen tegenspoed ooyt treff', geen rampen hen beswaren,
„Maer dat zy zich van u een lange reeks van jaeren
„Op 't mildst gezeegent zien; dat noyt de ware rust
„Noch 't vuur der liefde word gedoofd of uitgeblust:
„Wil hen in al hun doen met uw genâ beschenken,
„Op dat geen huiskrakeel hun eenigheid kan krenken,
„Maer die steeds meer en meer aengroeije, en hunne stand
„Dus zy gesaligd en gezegend van uw' hand.
„Beschenk hun uit dees echt met Dochteren en Zoonen,
„Die klare blyken van uw' zuiv're goedheid toonen,
„Tot eer uw's naems, en vreugd van 't weêrzyds braef geslacht,
„Een kroost 't geen naer uw' hulp door deugd en godsvrucht tracht;
„Ja is 't hun salig, laet een gryse kroon hen cieren,
„En over vyftigh jaer hun goude bruiloft vieren.

Uit Vriendschap.

Ter Bruilofte van den Heere Jan van Groeningen, en Jonkvrouwe Maria van Boorn.

De zomermaandt eischt nieuwe zangen,
Om noch een schone Bruidt t'ontfangen.
  Strooi maagdepalm by rozeblaên.
Zy komt met rozen op de kaken,
Die dus door eerbre schaamte blaken.
  Geen Mai zag schoner rozen staan.

Zy komt met stille en zedige oogen:
Hoe zacht hoe nedrig ingetogen
  Verspreiden zy te groter kracht:
Gelyk de zon haar heldre stralen
Doet door de dunne wolken dalen;
  Terwyl de lucht en 't aardryk lacht.

De Bruidegom bekleedt haar zyde,
Die hy zyn liefde en hart toewyde.
O blyde, o langgewenschte dag,
Welk hem verzekert van de minne
Der uitverkoorne Zielsvriendinne,
En zyne trouw belonen zag.

Hy telt nu de bevalligheden,
Waar door zyn boezem wiert bestreden,
En 't vrye hart in banden viel.
Noch sterker d'achtbre deugdt kon prangen:
Het kuisch gemoet wort best gevangen
Door 't schoon der schoonheit van de ziel.

Dit was de knoop der minnebanden,
Dit sloot der Lieven hart en handen,
Als d'oirsprong van hun zuivren gloet;
Een gloet gebaart door reine lonken,
En 't vuur der onuitbluschbre vonken
Welk eeuwig flikkren in 't gemoedt.

Zo'k ooit de poëzy geloofde:
Dit's Vestas vuur 't geen nooit verdoofde,
Maar van den Hemel is gedaalt.
Een vuur, bezwalkt door rook noch dampen,
't Geen nooit gedempt door aardsche ram-
Zo helder als 't gesternte praalt. (pen,

Doch waar toe dit in 't lang getogen:
Wy zien de Liefde voor onze oogen
In deze welvernoegde Twee,
Die niet (verzelt van blinde wichten
Met ingebeelde toorts en schichten)
Gevloeit is uit de wufte zee.

Geen dertle zwanen, duiven, musschen,
Verstoren hier de heussche kusschen:
Maar 't duifke met d'olyvetak,
Een voorbô van vernoegde dagen,
Van 's Hemels gunst en welbehagen,
Verkiest zyn woning in dit dak.

't Is recht, op 's Hemels gunst te bouwen,
En op zyn voorzorg te betrouwen.
Gezegent die met hem begint!
Vergeefsch was al ons doen en pogen,
Indien zyn hulp ons wort onttogen,
Vergeefsch al 't geen ons brein verzint.

De snelle vlyt in nutte zorgen,
Schroomt avondstondt noch zoete morgen,
Zy waakt met hart en oog in 't rondt.
o Schone Bruidt, durf ik u roemen:
Dit loof voegt in uw Bruiloftsbloemen.
Geen nydt u deze krans misgont.

Dus wort een wyze vrouw beschreven:
In tucht en wetenschap bedreven,
Een stut en troost in 't huisbeleit.
Dit kan uw Vaders huis bewyzen:
Doch 't is te na om u te pryzen.
Geen noodt: uw deugdt heeft dit verbreit.

Dus siert den Bruidegom heusschen wandel,
Ervarenheit, en wakkren handel
Aan d'Amstel en de Britsche kust.
Hy meet en weegt met zyn gedachten,
't Geen hoop van voordeel kan verwachten.
De vrucht schenkt aan den landtbouw lust.

Dit doet de bytjes honig dragen.
Dus zorgt de mier in zomerdagen,
Eer door de kou 't gebrek bezwaart.
De zegen die 't gewasch doet groeien,
Wil ook de koopmanschap doen bloeien,
Die nut aan landt en steden baart.

Strooi mirt en rode en witte rozen;
't Is tydt onze aandacht te verpozen:
Dit uur is aan de vreugt gewydt.
Wie heft den lofzang aan van 't huwen?
Wat elk best volgen zal en schuwen?
Op dat de Trouw geen hinder lydt.

Dan lyt VAN GROENINGEN zyn jaren,
In lust in rust, die nooit bezwaren,
   En plukt de rozen zonder doorn.
Wat kan by goedt vernoegen halen?
Geen zilver ooft in gulde schalen,
   Verdooft de min van zyn VAN BOORN.

MARIA zwygt: maar schynt te denken,
Wat wisselbeurt de tyden schenken:
   Nu Maagdt nu Bruidt, dan Vrouw, en voort
(Indien 't den Hemel wil gevallen)
De naam van Moeder, 't schoonst van allen;
   Naam, die door liefde, aan elk bekoort.

Dit stemmen, uit een' mondt te gader,
De waarde Moeder, waarde Vader
   Van dit gezegent bruiloftfeest:
Hoe d'Echt geen groter goet kan achten
Dan Kinders, luister der Geslachten,
   Gequeekt, bestiert door goeden geest.

Zo moet die zegen u vermaken,
Met alles 't geen 't gemoet kan smaken
In d'eerbre Trouw, verliefde Twee.
Gelukkig die zich kan vernoegen,
En naar Godts wyze schikking voegen:
Dit heil wenscht u myn huwlyksbeê.

Zo vindt VAN GROENINGEN behagen,
Zo ziet MARIA blyde dagen,
Zo juicht uw brave Maagschappy,
Zo wort uw naam van duizendt tongen,
Met eer, aan 't Nageslacht gezongen,
Zo groei, zo bloei uw Stam aan 't Y.

J. BAPT^{A}. WELLEKENS.

Ter Bruilofte van den Heere Jan van Groeningen, en Jonkvrouwe Maria van Boorn.

Waar rust de Liefde op vaster grond,
Dan in het huwelyksverbond,
  Daar twee vereende zielen
  Voor Godsvruchts outer knielen?
Daar zy dus heerscht, door waare deugd,
Daar strekt ze een bron van alle vreugd:
  Dan is haar stand op aarde
  Van eene onschatb're waarde;
Dan baart ze eene ongestoorde rust;
Dan word haar heilvlam nooit geblust,
  Door twist en huiskrakkeelen
  Met all' wat kan verveelen;
Dan schenkt ze een onverdorven' smaak
Van onuitspreekelyk vermaak,

Door wederzydsche pligten,
Daar de ontucht voor moet zwichten,
Zy geeft in voor- en tegenspoed,
Steeds nieuwe kracht en nieuwen moed,
Door eendracht en genoegen,
Bevryd van vinnig wroegen
En schrik voor rampspoed en gevaar;
Door haar neemt elk zyn zaaken waar
In huisbeleid en handel,
En onbesproken wandel:
De waereld scheur' door haat van een,
Die haar bezit leeft wel te vreên,
Beschaduwt van Gods goedheid,
Die bron van alle zoetheid.
ô Liefde! ô voorsmaak van dien stand
Der zaligen, in 't vaderland,
Daar 't bruiloftsfeest geen uuren,
Maar de eeuwen zal verduuren!
Waar kan ik u, ô deftig Paar,
Verknogt voor 't heilig Echt-altaar!
Ooit nutter meê bedenken,
Of beter meê beschenken,
Dan met deez' schat daar de overvloed
Der koningen voor zwichten moet,
En 's waerelds grootste weelde
Die ooit de zinnen streelde?

Dit onwaardeerbaar huisjuweel
Zy dan uw hoogste wensch en deel:
  Zo zal uw staat beklyven,
  En steeds gezegend blyven:
Want zuiv're liefde op deugd gevest,
Behaagt de alweetende Almagt best;
  Die zal, is 't nutst', u kroonen
  Met dochteren en zoonen,
En alles wat u dienstig is.
Zo zien we uit deez' verbintenis
  En kuissche huw'lyksvlammen,
  De roemenswaarde Stammen
Van GROENINGEN en van VAN BOORN
Gezaligd uit Gods vollen hoorn.

Zang.
STEMME: Het best heb ik verkooren.

De Lente pryz' haar bloemen
  Van aangenaamen kleur;
De Zomer mag steeds roemen
  Op vruchten, schoon van geur,
Die 't Herfstsaizoen zal geeven,
  Alleen niet voor den smaak,
Tot voedsel van ons leeven,
  Maar ook tot hertsvermaak:

't Geluk der Echtgenooten
Van eensgezinden aart,
Met zegen overgooten,
Is vry meer roemens waard.
De bloemen zyn uitwendig
Wel schoon, maar kort van duur;
De vruchten nooit bestendig;
Hun zoet verkeert in zuur.

Maar vruchten die de vrede
En liefde 't huw'lykspaar
Vergunnen, op hun bede
Aan de Opperzegenaar,
Zyn zonder wedergade;
Zy groejen dag aan dag,
En baaren leed noch schade,
Noch onlust, noch geklag.

Dat niets uw welstand krenke;
Dat God u uit zyn' hof
Dit paradys-ooft schenke:
Dat geeve u altoos stof
Om zynen naam te danken,
ô Bruidegom en Bruid!
Met opgeheeven klanken.
Dit wensch ik tot besluit.

C[L]. BRUIN.

Huwelykszang ter Bruilofte van den Heere Jan van Groeningen, en Jongkvrouwe Maria van Boorn.

Ja, zwyg vry, schelle filomeel;
'k Heb nu geen lust uw zang te hooren;
Pomonaas hof, noch 't bloempriëel
Van Flora, kan my niet bekooren,
Daar Ceres haar paruik verguldt
Met uitgekipte koorenaaren,
De Meerman 't hooft versierd, en hult,
Met zwadd'rig lis, en kanneblaâren;
Wyl Damon vleit zyn hardersriet,
Daar 't loey, en 't blaetend vee gaat graazen,
Daar 'k zie, door konst, in het verschiet,
Een gulde Triton water blaazen:

't Verveelt my alles op dees tyt,
De duinen, bosschen, velden, laanen,
Daar Westermeer in 't midden leit,
Dat 't droef gemoedt tot vreugt kan maanen.
Neen, 'k reik dees dag de min de hant;
Zy wyst my 't doel daar 'k op moet schieten,
Daar 't al van kuische wellust brant,
En liefde kan haar wensch genieten.
Uw mintriomf, heer Bruidegom,
Vleit heden met vermaak myn zinnen,
Daar Hymens fakkel licht alom,
En de uitkomst toont van loflyk minnen.
Ik eer uw echt met myn gezang,
Daar meer en duin te zaam' vergaâren,
Daar Heemstees slot voor jaaren lang
Zyn kruinen opstak uit de baaren:
Myn geest zweeft door den mont van 't Spaar'
Naar de Amstel, als met vlugge voeten,
Om 't eerstgehuwde en lieve Paar
Met heil en zegenwensch te groeten.
Stap over al de pyn en smart,
By u, VAN GROENINGEN, geleeden;
Uw schrand're tong wist 't hardste hart
Zo zacht als maagdenwas te kneeden.
Nu triomfeert gy van een schat,
Eene andere Diane in schoonheit,

Die hemelgaaven in zich vat,
Daar al wat wenschlyk is ten toon leit.
Roemwaarde Bruit, wat dankbaar hart
Moet u VAN GROENINGEN betoonen?
Hy ziet het einde van zyn smart,
Hy ziet zyn min met weêrmin loonen
O heilzaam, o gelukkig uur,
Toen u het Jawoordt wierdt gegeeven!
Wie koopt ooit zulk een schat te duur,
Waar meê men altoos tracht te leeven?
Een lieve en waardige Echtgenoot,
Meêr duur, en waardiger te schatten,
Als 't gout dat Gangus naam vergroot,
Of de Pactool ooit kon bevatten,
Daar Midas zich heeft afgespoelt
Van 't gout, door yd'len wensch verkreegen:
Hier wordt op schatten niet gedoelt;
De min kan alles overweegen.
Wie kan ik waardiger dan u,
Roemwaardig Paar, myn zang toewyen,
VAN GROENINGEN, voor de ondeugt schuw,
En u, deugtlievende MARYE?
Uw weêrmin doelt op vrede en hoop,
Daar elk met eerbiedt af moet spreeken,
Die, als de Gordiaansche knoop,
Nooit los te doen is. Mogt ik spreeken

Van 't zoet dat u de min belooft!
Maar 'k vrees uw kuysch gehoor te krenken.
Doch't rolt my niet vergeefsch door 't hooft,
Dat u de liefde staat te wenken
Met vreugt naar 't echte ledekant,
Eêr dat Auroor den dag doet schynen,
De nachtuil uit de lucht verbant.
'k Verbeeld my dat de koetsgordynen
Reets zyn geopend voor de vreugt.
Maar, waarom geef ik aan myn snaaren
Den rechten toon niet met geneucht,
Waarom twe vrye zielen paaren,
En t'zaamen vloeijen tot één ziel,
E´n oogmerk één vermaak in 't leven,
Eén stroom, waar op de leevenskiel
Voor uit gezet wordt met de steven?
O Huwlyksvreugt! o trouwverbond,
't Geen de Amstel ziet met groot genoegen,
Gebolwerkt op een vasten gront!
De Hemel, die u t'zaam kwam voegen,
Roemruchtig Bruidegom, en Bruid,
Begunstige uwe trouw met zegen,
En vergenoegen. Al 't besluit
Van 't menschdom is niet op te weegen,
By deze schat, daar liefde woont
En vergenoegen, woont de vreden;

Daar door werdt 't huwelyk gekroont
Met eer, en 't spoor der deugt betreden.
Min dan uw' Bruidegom getrouw,
VAN BOORN, alom door deugt gepreezen;
Toon u te zyn Admetus vrouw,
Gy zult zyn lieve Alcestis wezen.
'k wensch u die weêrgâlooze min:
Teelt telgen die aan elk behaagen.
Gods gunst voere u ten hemel in,
Vernoegd van de aarde, en oud van dagen!

W. V. D. HOEVEN.

Gedicht op Westermeer,
buiten Haarlem.